

AKADÉMIAI KIADÓ

KISS ÉVA

Az Európai Unió a XXI. század elején

Ajánlom ezt a művet minden honfitársamnak, elsősorban küzdőtársaimnak az európai kommunikációban, az Unió előnyeit és értékeit az elsők között felismerő diákoknak, a támogatók és pályázatok hasznélvezőinek, az európai Magyarország törvény- és döntéshozóinak, s mindazoknak, akik még nem látják életük európai dimenzióit és talán csak sejtik, hogy a maguk – gyermekeik, unokáik – jövője a fejlett közös Európában fog kiteljesedni.

György Gábor
képviselővezető, Európai Bizottság Magyarországi Képvisellete

Az állandóan változó, belső feszültségektől sem mentes Európai Unióról földrajzi szemlélettel írt érdekes könyvet tart a kezében a Tisztelt Olvasó. Kérem ne riassza el a közel félezer oldal. Ez a könyv rendkívül tartalmas, nagyon információgazdag olvasmány.

A szerző a kötet előszavában a következőt ígéri: „Az Európai Unió bemutatását komplex módon, alapvetően két célnak a szem előtt tartásával kíséreljük meg. Az egyik, hogy az Európai Uniót, mint nemzetközi és nemzetek feletti szervezetet mutatjuk be. A másik, hogy az Európai Uniót mint egy »országot« vesszük, és annak a különböző adottságait, sajátosságait foglaljuk össze. A teljesség érdekében érintjük a természeti adottságokat, majd részletesen tárgyaljuk a társadalmi, gazdasági jellemzőket és a regionális fejlesztés fő célterületeit. E kettős cél által átfogó ismereteket kapunk nemcsak az Európai Unióról, hanem az azt alkotó tagállamok társadalmáról, gazdaságáról és régióiról, valamint a régi és az új tagok között megfigyelhető különbségekről és hasonlóságokról is.”

Aki elolvassa a könyvet, bizonyára egyet fog velem érteni, hogy Kiss Éva újszerű feldolgozásban – táblázatokkal, ábrákkal gazdagon illusztrálva, jól alkalmazott tipográfiával – kiválóan teljesítette ezt a vállalását.

Jó szívvel ajánlom a könyvet minden érdeklődő figyelmébe.

Mészáros Rezső
akadémikus, egyetemi tanár

Akadémiai Kiadó

www.akkrt.hu

www.szakkonyv.hu

3800 Ft

TARTALOM

<i>Előszó</i>	7
---------------	---

I. fejezet

Az európai integráció története

1. Az integráció fogalma és fokozatai	13
2. Az európai integráció történelmi előzményei és okai	16
3. Az európai integráció első szervezetei	20
4. Az integráció elmélyítésének főbb eredményei a XX. században	24
5. A bővítés kérdései és körei a XX. század végéig	30
6. Az európai integráció a XXI. század elején	40
7. A jövő kérdései	52

II. fejezet

Az Európai Unió intézményrendszere és költségvetése

1. Az EU intézményhálózatának fejlődése és főbb jellemzői	59
2. Az Európai Unió fontosabb intézményei	62
3. Az integrációs intézmények hazai vonatkozásai	76
4. Döntéshozatali eljárások az Európai Unióban	78
5. Az Európai Unió költségvetése, az integráció ára	81

III. fejezet

Az Európai Unió három pillére

1. A három pillér fogalma	95
2. Az első pillér fontosabb elemei	97
3. A második pillér: a kül- és biztonságpolitika	120
4. A harmadik pillér: bel- és igazságügyi együttműködésből rendőrségi és bűnügyi együttműködés	131

IV. fejezet

Az Európai Unió a világgazdaságban és külkapcsolatai

1. Az EU helye a világgazdaságban	141
2. Az Európai Unió külkapcsolatai	156

V. fejezet

Természeti adottságok és környezetvédelem az Európai Unióban

1. Természetföldrajzi adottságok	169
2. Környezetpolitika, környezetszennyezés és környezetvédelem	192

VI. fejezet

Demográfiai struktúra, társadalom, életkörülmények

1. A népesedés fontosabb sajátosságai és befolyásoló tényezői	205
2. A népesség száma és térbeli megoszlása	211
3. Külső (nemzetközi) és belső migráció	215
4. Nem és kor szerinti összetétel	224
5. Nemzetiségek, kisebbségek	226
6. Nyelvi összetétel és vallási tagozódás	230
7. Iskolázottság és oktatáspolitikai	233
8. Foglalkoztatáspolitikai és foglalkoztatás	239
9. Egészségi állapot és egészségpolitika	245
10. Az életkörülmények főbb sajátosságai	254

VII. fejezet

A gazdaság fejlődése és fő szektorai

1. Az európai gazdaság fejlődése és az új gazdaság	265
2. A primer szektor ágazatai és jellemzőik	281
3. A szekunder szektor főbb vonásai és ágazatai	310
4. A terciér szektor sajátosságai és fontosabb ágazatai	357

VIII. fejezet

Régiók és regionális fejlesztés

1. Regionális különbségek és regionális politika	395
2. Dinamikusan fejlődő területek, a nagyvárosok	412
3. Strukturális nehézségekkel küszködő területek	419
4. Vidékfejlesztés és vidékfejlesztési politika	423
5. Határ menti kapcsolatok, eurorégiók	429
<i>Felhasznált irodalom</i>	437
<i>Ajánlott internetcímek</i>	445
<i>Eseménynaptár</i>	447
<i>Név- és tárgymutató</i>	455